

[Bertel Haarder]

ministeren i ryggen, når hun nu mener, at disse er de steder, hvor der kan spares.

Men jeg må straks føje til, at vi ikke er udelte tilfredse med den omprioritering, ministeren taler om.

Af det sidste nummer af tidsskriftet Uddannelse fremgår det, at man i socialministeriet og undervisningsministeriet planlægger, at der om 10 år skal bruges 17.700 flere børnepædagoger end i dag. Hvad vil det ikke koste både dér, hvor de skal uddannes, og dér, hvor de skal ansættes? Af den lille pjece, som erhvervsdirektoratet har udsendt om udbygningsplanerne inden for EFG, fremgår det, at der skal oprettes 15.000 flere basisuddannelsespladser. Det vil koste 300-400 mill. kr. ekstra om året i drift plus meget store anlægsudgifter, uden at der derved bliver skabt én eneste ekstra uddannelsesplads for de unge. Hvis det skal finansieres ved skattestigninger, er det utåleligt. Hvis det skal finansieres ved, at forskningen og universiteterne yderligere skal undgælde, er det endnu mere utåleligt, for så er der slet ikke noget tilbage.

Derfor vil jeg opfordre ministeren til, at hun ikke blot omprioriterer, men også går i kødet på de felter, hvor det vokser, og undersøger, om det ikke er hendes egen regeringspolitik, der er skyld i, at det vokser, for det er det nemlig.

Alt i alt bliver der med den nye finanslov, hvis den går igennem, oprettet netto 1.100 nye stillinger, så vidt jeg ved, inden for ministerens område. Inden for den offentlige sektor som helhed vil der i det store spareår 1981 blive en nettotilgang i antallet af offentlige stillinger på 25.000, hvis man skal tro de prognoser, der er blevet opstillet.

Sydebukken i ministerens spareplaner er forskningen. Det er fuldstændig rigtigt, at de lange uddannelser må indskrænkes, men nogle steder giver det meget barske forhold for forskningen, som ikke kan få den fornyelse, forskning nu engang skal have. I den forbindelse vil jeg spørge ministeren, om det ikke var muligt, at man i stedet for at gnave samtlige nye stipendiater væk gjorde noget ved det ældgamle problem, at der ikke er adgang til deltidsbeskæftigelse på forskningsstederne. Hvis der blev adgang til deltidsbeskæftigelse, og hvis forskerne opførte sig nogenlunde normalt ligesom andre befolkningsgrupper, blev der jo en masse plads til unge

talenter fra de nye årgange. Hvis vi langt om længe fik gjort op med det organisationstyranni, vi har, dels når det gælder bekæmpelse af deltidsstillinger, dels når det gælder bekæmpelse af kombinationsstillinger, så var der jo mange af disse mennesker, som både har et job og et bijob, som ville vælge at sy sig en fuldtidsstilling sammen ved hjælp af lidt fra hvert sted. Men se, om der er sket noget på det felt! Vi har talt om det i alle de fem år, hvor jeg har siddet i undervisningsudvalget, men er der sket noget? Var det ikke en idé, at vi ved hjælp af deltidsstillinger og kombinationsstillinger på frivillig basis fik skabt lidt luft i budgetterne på de højere uddannelsessteder og derved gjort plads både til stipendiater og måske også til flere unge talenter i forskerstillinger?

Er dette ikke lige netop tiden til at gøre en kraftig indsats, her hvor vi står et par måneder foran en ny overenskomstsituation? Er det ikke lige netop nu, at ministeren i forskningens interesse skal gå til sin finansminister og sige: her er noget, hvor der skal laves fuldstændig om på overenskomsterne? Det gælder også alle de hindringer, som bevirker, at danskerne er så sløve til at søge forskningsstillinger i udlandet. For det skyldes også i stor udstrækning forhold, vi selv er herre over.

Så vil jeg føje til, at en del af ministerens besparelser er rent kortsigtede og skyldes den fortvivlede måde, vi finanslovgiver på. Jeg vil spørge, om ikke ministeren efter nu at have været igennem disse hårde måneder, som det må have været, er enig med mig i, at finansministeren bør bøje sig for venstres og andre partiers ønske om at få en langsigtet budgetlægning her i folketinget, om det ikke ville have sparet ministeren for mange bekymringer, hvis vi havde haft det, sådan at vi i stedet for kunne stemme om, hvad der skal ske næste år og næste år igen.

Til sidst vil jeg takke hr. J. K. Hansen for hans tale. Den var i hvert fald virkelig nyskabende på ét punkt. Jeg har aldrig tænkt på, at når lærergrupperne taler om nye aktionsformer, er der overvejelser om dette jubelår, hvor man altså ved at sætte børnetallet drastisk i vejret kan sikre sin beskæftigelse nogle år senere. Den aktionsform er virkelig intelligent og umulig at modstå, og princippet er sådan set ganske det samme, som da den jyske ægtemand hørte sin bror fortælle,